

Boże, coś Polskę (Isten, ki Lengyelhont...)

200 ÉVES TÖRTÉNETE ÉS HATÁSA

BEVEZETŐ

2018. október 25-én a Lengyel Köztársaság budapesti Nagykövetsége együttműködve a Lengyel Intézettel tudományos konferenciát szervezett a Feliks Alojzy versére szerzett, *Boże coś Polskę c.* népeink keletkezésének 200. évfordulója alkalmából. A vers 1816-ban keletkezett, I. Sándor orosz cár (hivatalos koronázási aktus nélküli) lengyel trónfoglalása első évfordulója alkalmából.

A *Boże, coś Polskę* két évvel később kezdett egyre sűrűbben második nemzeti himnusként felhangozni, miután a szövegben lényegbevágó javítások történtek, valamint a Jan N. Kaszewski által komponált eredeti dallamot egy népszerű vallásos énekre cserélték. Az évek múlásával rendkívül nagy népszerűsége tett szert, s a rabság idejében is kísérője volt a legfontosabb lengyel eseményeknek. Lengyelország függetlenségének visszaszerzése (1918) után szintén megmaradt a lengyelek kedvenc hazafias énekének. Volt olyan időszak, amikor még az is fölmerült, hogy a *Boże, coś Polskę*-t ismerjék el az ország hivatalos nemzeti himnuszának. Végül azonban úgy döntöttek, hogy a *Mazurek Dąbrowskiego* maradjon meg a lengyelek himnuszának, de a *Boże, coś Polskę*-t mindenütt énekelték a II. világháború éveiben éppúgy, mint a kommunizmus évtizedei alatt, vagy a Szolidaritás, a szükségállapot idejében, és 1989 után is.

A *Boże, coś Polskę c.* éneknek ez alatt a kétszáz év alatt több idegen nyelvű változata is született. Nagyon érdekes a magyar befogadástörténete is, melynek meggyőző bizonyítékai a konferencia egyes referátumai is.

Szalai Attila is megosztotta a konferencia közönségével a témára vonatkozó, személyes élményeiből fakadó reflexióit, felhasználva az időközben *Lengyel földön. Emlékek, naplók 1976–1990* című monumentális művében is publikált anyagait (Magyar Napló Budapest, 2018).

Tegyük még hozzá, hogy a konferencia hangulatát emelte a lengyel és magyar hazafias dalokból álló koncert Pálmai Árpád kitűnő előadásában. Az ülés moderátorai Joanna Urbańska (a Lengyel Intézet igazgatója) valamint Jerzy Snopek (a Lengyel Köztársaság magyarországi nagykövete) voltak.

Jerzy Snopek